

Kuopion kaupunki

Yksikkö

Käsittelijä

10.5.2024

Asianro

Julkinen

Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

Hyvinvoinnin edistämisen suunnittelijan palkkaaminen Kansalaistoiminnan palveluihin. Painopisteenä ehkäisevä päihdetyö.

Kati Vähäsarja

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus - Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
+ Lyhytaikainen myönteinen vaikutus - - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus
o Neutraali vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: Kuopio 2030 strategia			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Hyvinvoiva ja yhteisöllinen <ul style="list-style-type: none">• Elinympäristö ja osallisuus• Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot• Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo• Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	++	Ehkäisevä päihdetyö on ennakoivaa hyvinvoinnin edistämistä, joka tähtää ongelmien ehkäisyyn ennen kuin ne kärjistyvät. Päihdeongelmat ovat vahvasti yhteydessä mielenterveyden haasteisiin ja kaikki keskeisiin kansanterveyshaasteisiimme. Panostamalla ehkäisevään päihdetyöhön, pystymme entistä vaikuttavammin edistämään kuopiolaisten hyvinvointia ja terveyttä ja tavoittelemaan hyvän elämän pääkaupunki -haastetta. Tällä hetkellä olemme valtakunnallisesti ongelmallisin alue mielenterveys-, tuki- ja liikuntaelin ja sydän- ja verisuonisairauksien osalta. Asiantuntijuutta lisäämällä on mahdollista lisätä toimintamme vaikuttavuutta ja lisätä asukkaiden nykyisellään heikko työkykyä.
2	Elinvoimainen ja kasvava <ul style="list-style-type: none">• Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyysympäristö• Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys• Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus• Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat• Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	+	Päihteiden ongelmakäyttö ei luo myönteistä kaupunkikuvaa eikä lisää kaupungin vetovoimaa. Päihderikollisuuden jatkuva kasvu heikentää kaupungin turvallisuutta. Näihin asioihin pitkäjänteisesti puuttuminen lisää osaltaan kaupungin elinvoimaa ja vetoivoimaa ja edistää työikäisten työkykyä ja työn tuottavuutta.

Kuopion kaupunki

Yksikkö

Käsittelijä

10.5.2024

Asianro

Julkinen

3	Ilmasto- ja resurssiviisas <ul style="list-style-type: none"> • Kiertotalous ja resurssiviisaus • Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne • Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta • Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky 	+	Päihdehaasteet heikentävät asukkaiden resilienssiä ja toimintakykyä. Ehkäisevään päihdetyöhön panostaminen voi osaltaan vahvistaa kriisinsietokykyä ja vahvistaa asukkaiden turvallisuuden tunnetta.
4	Uudistuva ja yhdessä tekevä <ul style="list-style-type: none"> • Sujuva ja uudistuva toiminta • Uudistuva johtaminen • Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö • Kestävä talous 	++	Henkilöstön työn mitoittaminen siten, että työstä on mahdollista suoriutua on tuottoisan työn lähtökohta. Kaupungin laajuus, tehtävien laajuus ja kaupungin keskeiset hyvinvointihaasteet huomioiden ehkäisevään päihdetyön lisäresurssi varmistaa osaltaan hyvinvoivan ja työkykyisen henkilöstön laadukkaan työn ja lakisääteisen tehtävän laadukkaan hoidon. Kuopion koko huomioon ottaen 1 htv ehkäisevässä päihdetyössä ei ole riittävä vastaamaan kasvavaan päihdehaasteeseen, jossa ennakointi on avainroolissa.
	Poikkileikkaavat tavoitteet: <ul style="list-style-type: none"> • Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys 	++	Riittävä henkilöresurssi mahdollistaa entistä tiiviimmät kumppanuudet, yhteisen kehittämisen niin paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti kuin kansainvälisesti. Kuopion on päihdeidenkäytön ja mielenterveysongelmien osalta ongelmakaupunki ja meidän tulee toteuttaa vaikuttavia toimenpiteitä. Haaste on yleismaailmallinen ja on ehdottoman tärkeää hyödyntää maailmalla vaikuttavasti todettuja toimenpiteitä, kuten esim. Islannin malli. Yhteistyö ja kehittäminen sekä ulkopuolisen (EU esim.) rahoituksen hakeminen vaatii työaikaa.
<p>Johtopäätös ja perustelut: Päihde- ja mielenterveyshaasteet ovat merkittävä ja jatkuva kasvava haaste Kuopiossa. Nykyinen henkilöresurssi on riittämätön. Koordinaattori on mukana merkittävässä ehkäisevän päihdetyön verkostoissa ja on ammatillisesti pätevä ja kokenut kehittäjä. Lisäresurssin saaminen tietyllä tavalla rutiinitehtäviin (tapahtumat, kampanjat, koulutukset, viestintä) mahdollistaa koordinaattorin keskittymisen nykyistä paremmin toiminnan vaikuttavuuden kehittämiseen ja sitä kautta kuopiolaisten hyvinvoinnin edistämiseen Hyvinvoiva Kuopio -ohjelman ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.</p>			

Kuopion kaupunki

Yksikkö

Käsittelijä

10.5.2024

Asianro

Julkinen

<p>Vaikutukset ihmisiin (Päätösten sosiaaliset ja terveysvaikutukset eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)</p> <p>Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia: Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki__x__ Lapset__x__ Nuoret__x__ Aikuiset__x__ Ikääntyneet__x__ Kohdistuuko päätös jonkin tiettyyn väestöryhmään Ei, Kyllä, mihin _____</p>			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)		
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	++	Ehkäisevä päihdetyö edistää vahvasti sosiaalista hyvinvointia. Päihteiden käyttö aiheuttaa turvattomuutta ja rikollisuutta.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	++	Päätöksellä on merkittävä vaikutus kuopiolaisien elintapoihin ja niihin liittyvään terveyteen ja hyvinvointiin.
4	Terveyteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)	++	ks. yllä
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	++	Ept lisäresurssi mahdollistaa entistä paremmin vuorovaikutuksen ja osallisuuden. Vanhemmilla on tänä päivänä vahva tarve saada tukea lasten ja nuorten päihteiden käytön ehkäisyyn. Kysymyksiä on paljon ja tietoa tarvitaan paljon. Vuoropuhelu ammattilaisten ja asukkaiden välillä on ensiarvoisen tärkeää ehkäisevässä päihdetyössä.
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	++	Päihteiden käyttö on merkittävä työkyvyn riskitekijä ja työttömyyden aiheuttaja ja pitkittäjä. Tarvitaan vahvaa ehkäisevän päihdetyön panosta, jotta voimme tarjota kaupunkina riittävästi tukea päihdeettömään elämäntapaan.
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	++	Päihdeongelma on usein sukupolvissa periyvä ominaisuus ja siten osaltaan terveyden ja tasa-arvoa ylläpitävä ongelma. Ehkäisevällä päihdetyöllä pyritään katkaisemaan osaltaan sukupolvien yli jatkuva päihteisiin kytkeytyvä ongelma. Päihteiden haitoista puhumalla ja tietoa antamalla sekä yhteistyötä tiivistämällä eri tahojen kanssa (mm. hyvinvoinnin edistämisen ja uusien palvelut sekä järjestöt) voidaan tarjota arvoisempia vaihtoehtoja kuin päihteiden käyttö.

Kuopion kaupunki

Yksikkö

Käsittelijä

10.5.2024

Asianro

Julkinen

Johtopäätös ja perustelut

Päihteiden käyttö on merkittävä inhimillistä pahoinvointia aiheuttava elintapa. Ehkäisevässä päihdetyössä tulee olla riittävät resurssit huomioida eri ikäryhmien päihteiden käytön ennaltaehkäisy ja resurssit tulee pystyä suuntaamaan erityisen haasteellisessa tilanteessa oleviin väestöryhmiin.

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Vaikutukset, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutusikäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	++	Passiivinen tupakointi heikentää terveyttä ja hyvinvointia merkittävästi ja on merkittävä asumisviihtyvyyttä heikentävä tekijä. Päihteiden käyttö puolestaan lisää turvattomuuden tunnetta ja aiheuttaa haittaa elinympäristössä niin kotiloissa kuin julkisissa tiloissa. Rikollisuus ja onnettomuudet ovat vahvasti yhteydessä päihteiden käyttöön. Ehkäisevän päihdetyön panoksella pystytään lisäämään tietoisuutta riskeistä ja haitoista ja luomaan toimintatapoja, joilla niitä pienennetään kaupunkitasoisesti.
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	+	Tupakointiin, nuuskaan ja päihteiden käyttöön liittyy laajasti roskaaminen. Päihteiden käytön vähentämisen myötä myös ympäristö pysyy puhtaampana.
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen		
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysteeseen	+	Tupakointiin, nuuskaan ja päihteiden käyttöön liittyy laajasti roskaaminen. Päihteiden käytön vähentämisen myötä myös ympäristö pysyy puhtaampana.
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön	++	Alkoholin kohtuukäytöllä on merkittävä myönteinen vaikutus kaupunkikuvaan vs. päihteiden suurkulutus
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	+	Päihteiden käyttö on yhteydessä ilkkivaltaan.

Johtopäätös ja perustelut

Ehkäisevän päihdetyön panoksella voidaan osaltaan mahdollistaa parempi kaupunkikuva, vähentää roskaamisesta ja melusta aiheutuvia haittoja ympäristölle. Yksi htv ei päihteiden käyttöä lopeta, mutta nykyistä vahvempi panostus viestintään mahdollistaa paljon.

Kuopion kaupunki

Yksikkö

Käsittelijä

10.5.2024

Asianro

Julkinen

Vaikutukset kunnan talouteen ja henkilöstöön			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)		
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)		Päihteistä aiheutuvat kustannukset ovat valtavia. Yhden htv:n lisäpanos on pieni ottaen huomioon ongelman laajuus ja kustannukset.
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin	++	Lisäresurssi mahdollistaa aiempaa tuloksellisemman ja vaikuttavamman ehkäisevän päihdetyön Kuopiossa.

Johtopäätös ja perustelut
Nykyinen resurssi on kaupungin kokoon ja haasteeseen nähden riittämätön. Asukkaiden turvallisuuden tunteen kannalta on tärkeää, että päihteisiin liittyvistä asioista, siihen liittyvästä tilannekuvasta sekä tehdyistä toimenpiteistä viestitään myös asukkaille. Lisäresurssi mahdollistaa aiempaa aktiivisemmän viestinnän, mm.

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikennetarkaisuista tai kunnan talouspolitiikasta.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	+	Päihdeongelmainen kaupunki ei edistä yritysten toimintaympäristöä millään tavalla. Sen sijaan kohtuukäyttöä tai päiheteettömyyttä arvostava kaupunki on vetovoimainen ja elinvoimainen.
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan		
3	Työpaikkojen muodostumiseen		
4	Yritysten kehittämiseen		
5	Yritysten työvoiman saantiin		
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen		
7	Yritysten asiakasvirtaan		
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin		

Johtopäätökset ja perustelu,

Täydentävien arviointien toteuttaminen

Onko päätöksestä tehty:

- Laajempi lapsivaikutusten arviointi: Ei/Kyllä

Kuopion kaupunki

Yksikkö

Käsittelijä

10.5.2024

Asianro

Julkinen

- Tiedonhallintalain mukainen muutosvaikutusten arviointi: Ei/Kyllä
- Maaseutuvaikutusten arviointi: Ei/Kyllä
- Muu vaikutusten arviointi: Ei/Kyllä, mikä? _____

Onko päätöksestä tehty vaihtoehtotarkasteluja: Ei/Kyllä. Mitä?